

2. Proroctví a dějiny svědčí o věrohodnosti Bible

Úvod: Apoštol Petr píše, že máme přepevnou prorockou řeč, k níž máme obrátit svou pozornost jako k svíci svítící v temném místě. 2 Petr 1,19 Pán Ježíš ve své velké prorocké řeči doporučuje, abychom studovali výroky proroka Daniele. Mat 24,15 Kniha Daniele byla napsána před více než 2 500 lety. Druhá kapitola této knihy podává v kostce světové dějiny 25 století, skýtá živý obraz dnešní doby a sahá až do zřízení definitivního království Božího. Zdůrazníme z ní několik základních skutečností a pravd, které svědčí o věrohodnosti bible.

I. "JE BŮH NA NEBI" (Dan 2,28a)

1. *Tento Bůh promlouvá skrze sny a vidění. Job 33,14-16*

Takovým způsobem promluvil Pán k pohanskému králi Nabuchodonozorovi. Dan 2,1-3 Ctižádostivý král přemýšlel o rozšíření, zvelebení a zabezpečení své říše. V noci byl předěšen Božím snem, jehož obsah si nezapamatoval. Svolal své mudrce a astrology a žádal je, aby mu sen připomněli. Tito, ač předstírali, že mají spojení s vyššími oblastmi, museli v zahanbení doznat, že nejsou schopni splnit vladařovu žádost. Rozčilený král dal rozkaz k jejich pobití.

2. *Bůh má na zemi své služebníky, jimž zjevuje svá rozhodnutí. Dan 2,30*

Na babylonském dvoře měl Bůh své věrné služebníky, tři mládence z židovského královského rodu, kteří byli přivedeni do babylónského zajetí a dle zprávy z 1. kapitoly Daniele se osvědčili jako charakterní a zásadoví mladí lidé. S nimi byl v modlitebním společenství sjednocen mladý Daniel, který po Nabuchodonozorově ortelu nad mudrci prosil Boha o zjevení králova snu a o moudrost k jeho vyložení. Hospodin vyslyšel společnou modlitbu mláďenců a zjevil Danielovi vladařův sen. Dan. 2,19 Tím byli také mladí muži zachováni při životě, neboť i oni patřili k nadějným mudrcům, kteří měli být převychováni na babylónském dvoře.

3. *Bůh sesazuje a ustanovuje krále. Dan 2,20.21*

"Podle záznamů o dějinách lidstva se zdá, že růst národů, rozkvět a pád říší závisí na vůli a statečnosti člověka; podle těchto záznamů se zdá, že vývoj událostí je do značné míry určován jeho mocí, ctižádostí nebo rozmarem. Avšak slovo Boží strhuje oponu, a my vidíme, že nad vší hrou lidských zájmů, sil a vášní a skrze ně působí tiše a trpělivě činitelé Všemohoucího podle rozhodnutí Božího." (Proroci a králové, str. 327)

Bůh řekl o perském králi Kýrovi více než sto let před jeho narozením, že jej zná, bude před ním klestít cestu a že jej ustanovil k jeho úloze. Iz 45,1-5 Moc, kterou vykonává kterýkoli vladař na zemi, je udílena shůry a jeho úspěch závisí na správném užívání moci dané Bohem. O každém v moci postaveném platí slova: "Přepásal jsem tě, ačkoli mne neznáš." Každému platí rada: "Hříchy své spravedlností přetruhuj a nepravosti své milostivostí k souženým, zda by prodloužen byl pokoj tvůj." Dan 4, 24 Člověk musí poznat, že panuje Bůh nejvyšší nad královstvím lidským a že kohož chce, ustanovuje nad ním." Dan 5,21b

II. BŮH ZJEVUJE BUDOUCNOST Dan 2,28.29

Zbožný Daniel ví, že jen Bůh zná a zjevuje budoucnost. Připomenout Nabuchodonozorovi sen a vyložit jej je schopen jen proto, že Bůh mu po vrocích společných modlitbách zjevil tyto tajné věci.

Daniel nyní zrekapituloval králi to, co už viděl ve snu. Dan 2,31-36a (Zopakujme si jednotlivé části sochy, nejrady s názornou pomůckou!) Muž Boží podal vladaři také výklad všech částí. Dan 2,36b

1. Babylón - zlatá hlava (606 - 538 př. Kr.) - Dan 2,37.38

a) Babylón (slovo pocházející z akkadského "Bab-ilu" znamená "brána Boží") byl hlavním městem říše Sinear neboli země Kaldejské. Podle 1 Moj 10,6-10 založil toto město Nimrod, vnuk Chámův. Babylon velmi vzrůstal, byl však při povstání proti Assyrii z r. 683 př. Kr. úplně zničen. Teprve Nabuchodonozor (605-562 př. Kr.) je ve velkých rozměrech a s velkou nádherou znovu vybudoval na obou březích Eufratu v podobě čtverce. Celá plocha nebyla ovšem zastavěna; mezi domy se rozkládaly zahrady, háje a rozsáhlá pole. Město bylo ohrazeno vysokou zdí s mnoha věžemi a s vysokými bronzovými branami (Jer 51,58). Vedle ohradních zdí se městem táhly ještě dvě vnitřní zdi. Město bylo chráněno na západní straně jezerem, na třech ostatních stranách hlubokými rameny Eufratu. Nádherný kamenný most spojoval oba břehy Eufratu, kde proti sobě ležely královské zahrady spojené nejen mostem, ale i tunelem pod řekou. Nedaleko odtud byly proslulé visuté zahrady, které Nabuchodonozor (= Nebukadnezar) založil pro svou manželku, královskou dceru médskou. Byl to terasovitý palác na sloupech s olověnými stropy, na nichž bylo dostatečné množství hlíny i pro největší stromy. Severně od královského paláce byl chrám boha Baala (Marduka), jeden ze sedmi divů světa. - Babylonské ulice byly přímé, lemované třípatrovými až čtyřpatrovými domy. Křížovaly se v pravých úhlech. - Toto obrovské město leží více než 2 000 let v rozvalinách - jižně od Bagdadu. Bylo vystavěno dílem z pálených, dílem z nepálených cihel a tvárnic. Je pohřebištěm Alexandra Velikého.

Babylon byl dědicem slavné sumerské kultury. V příslovečně žírné krajině se stal křižovatkou obchodních cest a předmětem, jímž se vzněcovala obrazotvornost současníků.

b) Tato "zlatá" říše však neměla existovat věčně. Slavnou novobabylonskou říši počítáme od r. 606 do 538 před Kristem, kdy perský Cýrus udeřil na Babylón. Částečně stáhl vody řeky Eufratu do umělého jezera, čímž stav vody klesl. Jeho vojáci vešli řečištěm do města; jiní zaútočili na brány města, které se zdálo být nedobytným, které nebylo takřka možno vyhladovět, protože mělo i své pole a dostatek obživy. Na fórum světových dějin nastoupila říše médsko-perská. Mocná říše, kterou tak zvelebil Nabuchodonozor, netrvala věčně, protože Daniel na základě Božího zjevení řekl: "Ale po tobě povstane království jiné!" Dan 2,39a

Sláva Babylónu pomínula, jak prorokoval Izaiáš a Jeremiáš. Iz 13,19-22; Jer 51,6.7.37

2. Médo-Persie - stříbrná prsa a ramena (538 - 331 př. Kr.) – Dan 2, 39a

a) Druhé království Danielova proroctví je jmenováno médsko-perskou říší, protože začalo jako kombinace Médie a Persie. Obsahovalo starší médské království a novější dobyté části perského dobyvatele Cyra.

b) Jako stříbro je nižší než zlato, tak i médsko-perská říše měla být nižší než novobabylónská. Když porovnáváme územně říši babylonskou a médsko-perskou, zjistíme, že druhá zahrnovala širší teritorium. Byla však mnohem nižší, pokud šlo o luxus, mohutnost a věhlas.

c) V bitvě u Arbely r. 331 př. Kr. Alexandr Veliký zvítězil nad Médo-Peršany, kteří vládli více než 200 let po pádu Babylóna.

3. Řecko - měděné břicho a bedra (331 - 168 př. Kr.) Dan 2,39 b

a) Říše řecká (v tomto úseku lépe řečeno "makedonská") byla říše Alexandra Velikého a jeho nástupců, nikoli staré Řecko, rozdělené do malých městských států. Makedonci, národ bydlící na severu Řecka, dobyli řecká města a poprvé je sjednotili v silný stát. Alexandr Veliký, který zdědil po otci toto řecko-makedonské království, se se svými vojsky vydal na východ a dobyl Persii.

b) Třetí říše je znázorněna mědí. Je zajímavé, že řečtí vojáci byli známí svou měděnou výzbrojí. Jejich přilby, štíty a válečné sekery byly z mědi.

c) Toto království mělo panovat "po vsi zemi". Říše Alexandrova zahrnovala Makedonii, Řecko, říši perskou, Egypt a sahala až k Indii. Starý svět do této doby neznal rozsáhlejší říši.

d) Řecká sláva netrvala věčně. V pěti krátkých letech Alexandr svým rychlým pohybem a odvážnými útoky ve dne i za noci dosáhl vítězství. Ve věku 32 let však náhle zhasl jako meteor v noci. - Mnozí označují bitvu u Pydny roku 168 př. Kr. jako datum pádu říše řecké. Měděné království také pominulo.

4. Řím - železné nohy (168 př. Kr. - 476 do Kr.) Dan 2,40

a) Řím byl podle pověsti založen r. 753 př. Kr. Od 8. po 5. století př. Kr. byly latinské městské státy ovládnuty etruskými králi. Římská civilizace byla pod vlivem Etrusků, kteří sem přišli v 10. století př. Kr., a pod vlivem Řeků, kteří přišli o dvě století později. Kolem roku 500 př. Kr. se římský stát stal republikou a zůstal republikou téměř po 500 let. Kolem roku 200 př. Kr. vyšel Řím vítězně z boje na život a na smrt, který vedl se svým severoafrickým soupeřem Kartágem (původně fénickou kolonií). Pak se stal Řím vládkyní zemí v západní části Středoziemního moře a mocnější než kterýkoli východní stát. Řím postupně ovládl tři království Alexandrových nástupců a takto se stal další velkou světovou mocí po říši makedonské.

Toto čtvrté panství mělo nejděší životnost a ze všech čtyř bylo nejrozsáhlejší. Ve 2. století křesťanské éry sahalo od Británie k Eufratu.

b) Řím "drobil a zemdléval všecko". Po dobytí Kartága šel z války do války. Potíral jednoho odporce za druhým, až se stal neodolatelným dobyvatelem Středomoří a západní Evropy. Na začátku křesťanské éry i později železná moc římských legií stála za "PAX ROMANA" - římským mírem. Římská říše byla největším a nej silnějším impériem, jaké dosud svět poznal. Řím ukázal svou tvrdost a pronásledování křesťanů v arénách, kde byli Kristovi následovníci trháni dravou zvěří. Za vlády této říše žil a zemřel na kříži (římské šibenici) náš Spasitel Ježíš Kristus.

5. Řím měl být rozdělen. Dan 2,4-1

a) Je tu něco nového. Po Římu nemělo následovat jiné světové království. Mělo nastat rozdělení. Sláva Říma začala upadat. Neřesti, zhýralost a bezohlednost k chudým požíraly zemi jako termiti-všekazi. Do říše pak navíc začaly vnikat barbarské kmeny a římská říše se začala rozpadat.

b) Daniel mluví o "hlíně ničemné". Řím ztratil svou železnou soudržnost a sílu a jeho nástupci byli zřejmě slabí jako směs hlíny se železem.

c) "Chodidla z části ze železa a z části z hlíny" symbolizují směs nesořadných a neslučitelných prvků.

6. Tyto národy nedrží trvale spolu - Dan 2,43

a) "Přízniti se budou vespolek lidé" vykládáme v tom smyslu, že byly snahy udržet jednotu vzájemnými sňatky mezi panovnickými rodinami; nebo dle Septuaginty míšením mezi národy.

b) Karel Veliký byl r. 800 korunován papežem jako reprezentant "svatě říše římské". Tento panovník usiloval téměř půl století sjednotit Evropu, ale nadarmo. Železo s hlinou nedrželo.

Karel V., císař "svatě říše římské" a Ludvík XIV., král francouzský, konali tytéž marné pokusy. Napoleon Bonaparte, krví Ital, rodem Korsičan, národností Francouz, vystoupil na fórum dějin. Muž malé postavy s úžasnou silou vůle a vytrvalostí naháněl strach silným. Ve věku 26 let, roku 1796, dva dny před sňatkem s Josefínou, byl určen za velitele třetiny francouzské armády. Dva dny po své svatbě odjel na frontu. O tři roky později, roku 1799, zvrátil francouzskou vládu a uchopil se moci. Pak začal sjednocovat Evropu, aby byl "jeden vladař, jeden zákoník, jeden tribunál a jedna měna". To je historie 16 let nesrovnatelné vojenské činnosti muže, který miloval moc tak, "jako hudebník miluje své housle", a jehož schopnost pracovat téměř neznala hranic. - Rozvedl se s Josefínou, kterou miloval, aby se oženil s rakouskou Marií Louisou, kterou nemiloval. To jen proto, aby dosáhl politické jednoty. Zřídil v Evropě "napoleonský pořádek", na vedoucí místa postavil své příbuzné, manželskými svazky chtěl spojit železo s hlinou.

Po tragickém tažení na Moskvu r. 1812 se jeho evropská federace rozsypala jako domeček z karet. V neděli dne 18. června 1815 ve Waterloo, právě když zapadlo slunce, zapadlo též slunce jeho kariéry.

Německého císaře Wilhelma I., který měl podobné tendence, stihl podobný osud v první světové válce. O nesmyslných snahách o tzv. "novou Evropu", které vyústily v druhou světovou válku, víme všichni velmi dobře.

III. BŮH ZŘÍDÍ SVÉ KRÁLOVSTVÍ - Dan 2,44.45

1. Světové říše mají sestupný charakter: od zlata ke stříbru, mědi a železu; končí hlinou. Taková je hodnota lidského díla. Přestože Babylónie měla svou kulturu, své klínové písmo, svou kaldejštinu; přestože médsko-perské zákony byly prohlašovány za neměnné; přestože Řekové měli svou slavnou kulturu, své filozofy a vědce, svou ababetu, svůj světový jazyk - řečtinu, své Solonovy zákony; přestože Římané měli své římské právo, svůj světový jazyk latinu, své latinské písmo, své básníky a filozofy, všechno to šlo od zlata k hlíně.

Po čtvrté světové říši nepovstala pátá říše. Dědictví Čtvrté říše vidíme v římském zákoníku, který dodnes zůstává základem práva, i v latince, tak široce uplatněné. Římská kultura ovlivnila celý středověk, z jejího dědictví čerpáme dodnes.

2. Nabuchodonozor viděl kámen, který nebyl v lidských rukou. Ten udeřil do sochy s chatrným základem. Železo, hlína, měď, stříbro i zlato bylo odváto jako plevy. Obyčejný kámen se stal velkou horou, která naplnila celou zemi: Dan 2,35.45

3. Tento kámen znázorňuje království Kristovo, které je nadlidského původu. Nebude založeno dovednou rukou člověka, ale mocnou rukou Boží. Dan 2,34a.45a. Úder kamene prorocky ukazuje na 2. příchod Ježíše Krista a nastolení věčného království.

Závěr:

Při studiu 2. kapitoly knihy Daniele jsme se přesvědčili, že máme vsutku přepevnou prorockou řeč, že výklad proroctví není dán lidskou dovedností, vždyť Bůh oznámil Danielovi také výklad celého proroctví, a že svatí Boží proroci byli puzeni Božím Duchem. Proroctví staré přes 2 500 let mluví aktuální řečí. 2 Petr 1,19-21 Apoštol Pavel píše: "Proroctvím nepohrdejte!" 1 Tes 5,20 Prosme Boha: "Pane, otevři mé oči, abych viděl tvé vedení v dějinách lidstva!"